

Byla C-7/21

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2021 m. sausio 8 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bezirksgericht Bleiburg (Austrija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. lapkričio 6 d.

Ieškovė:

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

Atsakovai:

CB

DF

GH

Pagrindinės bylos dalykas

Slovėnijos teisės aktas, kuriame numatyta, kad be vykdomojo rašto priimtą nutartį dėl teismo sprendimo vykdymo apskūsti galima tik pagrįstu prieštaravimu, kurį slovėnų kalba privaloma pateikti per aštuonias dienas – Šio termino praleidimas skolininkės, kurios buveinė yra Austrijoje ir kurios Austrijos advokatų kontora pagrįstą prieštaravimą slovėnų kalba pateikė per dvylika dienų nuo nutarties įteikimo dienos, atveju – Advokato atsakomybė – Abejotinas teisės akto suderinamumas su Sąjungos teise

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Sąjungos teisės išaiškinimas pagal SESV 267 straipsnį

Prejudiciniai klausimai

- a) Ar 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 36 ir 39 straipsniai, siejami su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu bei veiksmingumo ir lygiavertiškumo principais (lojalus bendradarbiavimo principas pagal ESS 4 straipsnio 3 dalį), turi būti aiškinami taip, kad pagal juos yra draudžiamas valstybės narės teisės aktas, kuriame nustatyta, kad nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo, kurią teismas priima be prieš tai vykusio rungimosi principu grindžiamo proceso ir be vykdomojo rašto, remdamasis tik vykdymo siekiančios bylos šalies teiginiais, gali būti apskūsta pasinaudojant vienintele teisių gynimo priemone – pagrįstu prieštaravimu, kurį privaloma pateikti per aštuonias dienas valstybės narės kalba taip pat tuo atveju, kai adresatui nesuprantama kalba surašyta nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo įteikiama kitoje valstybėje narėje, o per dvylika dienų pateiktas prieštaravimas atmetamas motyvuojant praleistu terminu?
- b) Ar 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl dokumentų įteikimo 8 straipsnis, siejamas su veiksmingumo ir lygiavertiškumo principais, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį yra draudžiama nacionalinė priemonė, pagal kurią numatyta, kad nuo II priede nustatytos formos, kuria adresatas informuojamas apie teisę per vienos savaitės terminą atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą, įteikimo dienos kartu pradėdamas skaičiuoti ir numatytos teisės apskūsti kartu įteiktą nutartį dėl teismo sprendimo vykdymo terminas, kuris yra aštuonios dienos?
- c) Ar Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 18 straipsnio pirma pastraipa turi būti aiškinama taip, kad pagal ją yra draudžiamas valstybės narės teisės aktas, kuriame numatyta, kad nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo gali būti apskūsta per aštuonias dienas pareiškiant pagrįstą prieštaravimą ir kad šis terminas taikomas taip pat tuo atveju, kai nutarties dėl teismo sprendimo vykdymo adresato buveinė (gyvenamoji vieta) yra kitoje valstybėje narėje, o nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo surašyta kalba, kuri nėra nei valstybės narės valstybinė kalba, kuria nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo įteikiama, nei kalba, kurią nutarties adresatas supranta?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (toliau – Pagrindinių teisių chartija), 47 straipsnis

ESS 4 straipsnio 3 dalis, SESV 18 straipsnio pirma pastraipa

2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse

bylose pripažinimo ir vykdymo (toliau – Reglamentas Nr. 1215/2012), 36 ir 39 straipsniai

2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse („dokumentų įteikimas“) ir panaikinantį Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (toliau – Reglamentas Nr. 1393/2007), 8 straipsnis

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Zakon o izvršbi in zavarovanju (Slovėnijos įstatymas dėl teismų sprendimų vykdymo ir apsaugos priemonių, toliau – ZIZ), 9, 53, 58, 61 straipsniai

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

- 1 Ieškovė, *Lkw Walter internationale Transportorganisation AG*, yra Austrijos komerciniame registre įregistruota bendrovė, vykdanči tarptautinio prekių vežimo veiklą.
- 2 2019 m. spalio 30 d. ieškovė gavo paštu atsiųstą, slovėnų kalba surašytą Liublianos (Slovėnija) apygardos teismo nutartį dėl 17 610,00 EUR su palūkanomis ir bylinėjimosi išlaidomis išieškojimo, pagal kurią įmonė *Transport Gaj d.o.o.* pritaikė apribojimus ieškovės reikalavimams prieš įvairias Slovėnijos įmones. Ieškovės teisės skyrių dokumentas pasiekė tik 2019 m. lapkričio 4 d., nes lapkričio 1 d. Austrijoje buvo nedarbo diena, po kurios sekė savaitgalis. Dar tą pačią dieną teisės skyrius elektroniniu laišku kreipėsi į advokatų kontorą, kuri atstovavo įmonei vienoje Slovėnijoje vedamoje byloje, prašydamas peržiūrėti pridedamą nutartį. Po to, kai advokatai, kurie šioje byloje yra atsakovai, paaiškino, kad per aštuonias dienas nuo įteikimo reikia pateikti pagrįstą prieštaravimą, ieškovė paprašė atsakovų padaryti tai jai atstovaujant; prieštaravimas buvo pateiktas 2019 m. lapkričio 11 d. Nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo, beje, buvo priimta remiantis ne įsiteisėjusiu ir vykdytinu vykdomuoju raštu, o tik sąskaitomis faktūromis. *Zakon o izvršbi in zavarovanju* (Įstatymas dėl teismų sprendimų vykdymo ir apsaugos priemonių, toliau – ZIZ) 9 straipsnio 3 dalyje, 53 straipsnio 2 dalyje ir 61 straipsnio 2 dalyje dėl vykdymų remiantis autentišku dokumentu numatyta, kad nutartį dėl teismo sprendimo vykdymo, kuria patenkinamas prašymas, per aštuonias dienas nuo nutarties įteikimo galima apskųsti pareiškiant prieštaravimą, kuriame turi būti nurodyti jį pagrindžiantys faktai ir pateikti atitinkami įrodymai.
- 3 Po to, kai ieškovė laiku sumokėjo reikalaujamą žyminį mokestį, Liublianos apygardos teismas 2019 m. gruodžio 10 d. atmetė prieštaravimą motyvuodamas praleistu terminu, nes prieštaravimas buvo pateiktas praėjus daugiau nei aštuonioms dienoms po to, kai nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo buvo įteikta ieškovei.

- 4 Atsakovai ieškovės vardu teismo nutartį atmeti prieštaravimą apskundė kaip prieštaraujančią konstitucijai ir Sąjungos teisei, tačiau jų skundą Mariboro aukštesnysis teismas atmetė. Todėl nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo įsiteisėjo ir tapo vykdytina, taigi ieškovė sumokėjo visą reikalaujamą sumą.
- 5 *Bezirksgericht Bleiburg* pateiktu ieškiniu ieškovė, remdamasi advokatų atsakomybe, reikalauja iš atsakovų 22 168,09 EUR su palūkanomis ir bylinėjimosi išlaidomis, teigdama, kad jie praleido terminą. 2020 m. liepos 10 d. priimtą mokėjimo įsakymą atsakovai apskundė. Šioje byloje prašoma pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą.

Esminiai pagrindinės bylos šalių argumentai ir prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

- 6 Atsakovai teigia, kad aštuonių dienų terminas pagrįstam prieštaravimui pateikti prieštarauja Sąjungos teisei. Jų tvirtinimu, jeigu Slovėnijos teismai būtų teisingai ją taikę, jų prieštaravimą būtų reikėję vertinti kaip pateiktą laiku, o ieškovei nebūtų kilę nuostolių. Be to, nutartis buvo įteikta pažeidžiant nustatytą tvarką, nes adresatą apie jo teisę atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą pagal Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnį informuojanti forma (II forma), pridėta prie laiško vokiečių kalba, buvo pasimetusi tarp dvylikos slovėnų kalba surašytos nutarties puslapių, ir ieškovė jos nepastebėjo. Be to, už Slovėnijos ribų nutartis nėra vykdytina, nes neatitinka pagrindinių sąlygų vykdymui patvirtinti pagal Reglamento Nr. 1215/12 36 ir 39 straipsnius. Tai, kad nutartis yra vykdytina Slovėnijos Respublikos teritorijoje, reiškia ieškovės diskriminaciją dėl buveinės (gyvenamosios vietos) arba pilietybės, kaip tai suprantama pagal SESV 18 straipsnio pirmą pastraipą.
- 7 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas **dėl pirmojo klausimo** paaiškina, kad gali būti, jog, atsižvelgiant į veiksmingumo principą, trumpas terminas prieštaravimui pareikšti prieštarauja Reglamento Nr. 1215/2012 36 ir 39 straipsniams, siejamiems su Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, ir daro nuorodą į 2018 m. rugsėjo 13 d. Teisingumo Teismo Sprendimą *Profi Credit Polska S. A.* (C-176/17, EU:C:2018:711), kuriame Teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad nacionalinės proceso teisės nuostata, kurioje numatytas dviejų savaitių terminas, pažeidžia teisę į veiksmingą teisinę gynybą. Kitaip nei toje byloje, šis atvejis nesusijęs nei su sutartimi su vartotoju, nei su vekseliu, tačiau pagrindines minėtojo sprendimo išvadas, visų pirma 64–67 punktus, galima pritaikyti ir šioje byloje, nes ir šiuo atveju pagrįstą prieštaravimą pareikšti ir mokesčių sumokėti reikia per nustatytą terminą. Slovėnijos teisinėje literatūroje taip pat reiškiamą nuomonę, kad trumpas terminas prieštaravimui pareikšti pažeidžia atsakovo teises, įtvirtintas EŽTK 6 straipsnyje ir Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje, ypač jeigu atsakovas reziduoja kitoje valstybėje narėje. Jis yra priverstas reaguoti dar skubiau nei skolininkas, kurio buveinė (gyvenamoji vieta) yra Slovėnijoje, nes turi išsiversti nutartį, prie jos kaip įrodymus pridėtus dokumentus ir prieštaravimą, o tai užima daug laiko. Nutartis pagal Reglamento

Nr. 1215/12 36 ir 39 straipsnius galėtų būti pripažinta ir vykdoma taip pat Austrijoje, o Austrijos teismai negalėtų peržiūrėti jos turinio.

- 8 **Dėl antrojo klausimo** teismas paaiškina, kad jam kyla abejonių, kaip reikia teisingai aiškinti teisės atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą termino skaičiavimą pagal Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnį, kuriame nustatyta, kad adresatas, naudojant II priede pateiktą tipinę formą, informuojamas apie tai, jog gali atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą arba grąžinti dokumentą gaunančiajai agentūrai per vieną savaitę, jeigu dokumentas surašytas jam nesuprantama kalba. Slovėnijos teismas, kiek galima spręsti, manė, kad vienos savaitės grąžinimo ir atsisakymo priimti terminas bei prieštaravimo dėl nutarties pareiškimo terminas prasidėjo vienu metu, o prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas 8 straipsnį supranta taip, kad galimo prieštaravimo pareiškimo terminas prasideda tik po to, kai pasibaigia vienos savaitės terminas, per kurį galima pasinaudoti teise atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą. Priešingu atveju skolininkas, nesuprantantis kalbos, kuria surašytas teismo dokumentas – taip bus dažniau tuo atveju, kai skolininko buveinė (gyvenamoji vieta) yra kitoje valstybėje narėje – atsidurtų nepalankesnėje padėtyje palyginti su skolininku, kuris supranta kalbą, kuria surašyta nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo, ir eikvotų brangų laiką dokumento vertimui. Teisingumo Teismas jau yra išaiškinęs, kad Reglamentą Nr. 1393/2007 reikia aiškinti taip, jog kiekvienu konkrečiu atveju būtų tinkamai suderinti ieškovo ir atsakovo (dokumento adresato) interesai derinant veiksmingo ir greito procesinių dokumentų perdavimo tikslus su reikalavimu adekvačiai užtikrinti šių dokumentų adresato teisę į gynybą (žr. 2015 m. rugsėjo 16 d. Sprendimą *Alpha Bank Cyprus Ltd* (C-519/13, EU:C:2015:603, 33 punktus)). Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo manymu, jeigu abu terminai pradedami skaičiuoti tuo pat metu, dokumento adresato teisės į gynybą jokių būdu nėra adekvačiai užtikrinamos ir pažeidžiama jo teisė savo nuožiūra nuspręsti, ar atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą, ar pasinaudoti teisių gynimo priemone. Jeigu dokumentas būtų grąžintas, procesas užsitęstų kelias savaites, gal netgi mėnesius, nes Slovėnijos teismas pirmiausia turėtų nurodyti kreditoriui pateikti nutarties leisti vykdyti teismo sprendimą vertimus ir tik po to vėl įteikti ją kitoje valstybėje narėje reziduojančiam adresatui. Bet jeigu adresatas siekia išspręsti šį klausimą kuo greičiau, jis, nepaisant trūkstamų kalbos žinių, turi turėti galimybę priimti svetima kalba surašytą dokumentą be vertimo ir pats jį išsiversti, nepasinaudodamas savo teise atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo manymu, Reglamento Nr. 1393/2007 8 straipsnį, atsižvelgiant į privalomą užtikrinti teisę į veiksmingą teisinę gynybą pagal Pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnį, reikia aiškinti taip, kad, prieš pradėdant skaičiuoti prieštaravimo pareiškimo terminą, adresatas per vienos savaitės terminą gali pasinaudoti teise savo nuožiūra atsisakyti priimti įteikiamą dokumentą. Tinkamus terminus, per kuriuos galima pasinaudoti teise į veiksmingą teisinę gynybą, turi nustatyti valstybės narės. Bet jos privalo laikytis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų. Tačiau veiksmingumo principo reikalavimai tenkinami tik tuo atveju, kai šis terminas yra faktiškai pakankamas veiksmingam ieškiniui parengti ir pareikšti (žr. 2011 m. liepos 28 d. Sprendimą *Samba Diouf* (C-69/10, EU:C:2011:524, 66 punktus), 2013 m. rugsėjo 26 d.

Sprendimą *Texdata Software* (C-418/11, EU:C:2013:588, 80 punktas) ir 2020 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *JP* (C-651/19, EU:C:2020:681, 57 punktas)). Todėl, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su veiksmingumo principu, vienos savaitės arba aštuonių dienų terminas, per kurį tuo pat metu reikia nuspręsti, ar atsisakyti priimti svetima kalba surašytą dokumentą, ar atiduoti jį versti ir kartu rengti pagrįstą prieštaravimą, atrodo per trumpas veiksmingam ieškiniui parengti ir pareikšti.

- 9 **Dėl trečiojo klausimo** prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas paaiškina, kad jam kyla abejonių, ar Slovėnijos teisės aktas, kuriame nustatytas aštuonių dienų terminas prieštaravimui dėl nutarties dėl teismo sprendimo vykdymo pareikšti, nėra draudžiamas pagal SESV 18 straipsnį, kai ši nutartis įteikiama skolininkui, kurio buveinė (gyvenamoji vieta) yra kitoje valstybėje narėje. Pagal SESV 18 straipsnį yra draudžiama bet kokia diskriminacija dėl pilietybės. Valstybės narės, kuri numato tik aštuonių dienų terminą prieštaravimams dėl nutarčių dėl teismo sprendimo vykdymo pareikšti, piliečiai paprastai žino apie šiuos trumpus terminus ir, be to, moka kalbą, kuria yra surašyta nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo. Šalys, kurių buveinė (gyvenamoji vieta) yra kitoje valstybėje narėje, nebūtinai tikisi, kad terminas yra toks trumpas, ypač tuomet, kai jų valstybėje narėje šie terminai daug ilgesni (Austrijoje terminas prieštaravimui dėl mokėjimo įsakymo pareikšti yra keturios savaitės) ir kai dėl Europos mokėjimo įsakymo prieštaravimą galima pareikšti per 30 dienų terminą. Be to, kitoje valstybėje narėje esantis skolininkas nutartį dėl teismo sprendimo vykdymo pirmiausia turi išsiversti, kad suprastų jos turinį ir galėtų nuspręsti, ar nuo jos ginsis; tai paprastai užtrunka ir dar labiau sutrumpina ir taip trumpą prieštaravimo pareiškimo terminą. Šis teisės aktas taip pat suteikia kreditoriui galimybę dėl skolininkų, kurių buveinė (gyvenamoji vieta) yra kitoje valstybėje narėje, inicijuoti ne Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, o Slovėnijos procedūrą, per kurią priimama nutartis dėl teismo sprendimo vykdymo, nes taip kreditorius galėtų tikėtis, kad skolininkas praleis tokį trumpą terminą.

Bezirksgericht Bleiburg

Bleiburgas, 2020 m. lapkričio 6 d.